

**МІНІСТЕРСТВО ОСВІТИ І НАУКИ УКРАЇНИ
ПРИКАРПАТСЬКИЙ НАЦІОНАЛЬНИЙ УНІВЕРСИТЕТ
ІМЕНІ ВАСИЛЯ СТЕФАНИКА**

Педагогічний факультет

Кафедра педагогіки та освітнього менеджменту імені Богдана Ступарика

СИЛАБУС НАВЧАЛЬНОЇ ДИСЦИПЛІНИ

Основи педагогічної майстерності

Рівень вищої освіти – перший (бакалаврський)

Освітня програма «Середня освіта (німецька мова і література)»

Спеціальність 014 Середня освіта

Спеціалізація: 014.022 Німецька мова та зарубіжна література

Галузь знань 01 Освіта/Педагогіка

Затверджено на засіданні кафедри
педагогіки та освітнього менеджменту
імені Богдана Ступарика
Протокол № 01 від “28” серпня 2024 р.

1. Загальна інформація	
Назва дисципліни	Основи педагогічної майстерності
Викладач	Стинська Вікторія Володимирівна
Контактний телефон викладача	+380956827858
E-mail викладача	viktoriia.stynska@pnu.edu.ua
Формат дисципліни	Очний/заочний
Обсяг дисципліни	3 кредити ЄКТС, 90 год.
Посилання на сайт дистанційного навчання	https://www.d-learn.pnu.edu.ua
Консультації	Четвер 14.00 – 15.00
2. Анотація до навчальної дисципліни	
<p>Курс спрямований на формування у студента адекватного розуміння процесу педагогічної діяльності, навчання та виховання не як одностороннього, безпосереднього впливу викладача на особистість молодої людини, а як педагогічної взаємодії суб'єктів спільної діяльності. Тематика, зміст програми орієнтовані на оволодіння студентами відповідними знаннями, загальними уміннями та навичками організації педагогічної взаємодії з молодими людьми, навчально-виховного процесу у напрямі розвитку особистості.</p> <p>Основні теоретичні положення, ідеї курсу розглядаються через призму психологічних механізмів, закономірностей, законів природного розвитку людини, її пізнавальної діяльності, становлення особистісних рис, що є умовою творчого пошуку вчителем шляхів, методів, засобів організації педагогічної взаємодії з учнями, здійснення опосередкованого впливу на особистість у цьому процесі. Загальні положення спираються на знання студентами філософії як методологічної бази, психології як теоретичної основи і сприяють кращому подальшому оволодінню методикою психолого-педагогічної діяльності у закладах середньої освіти.</p> <p>Вивчення курсу «Основи педагогічної майстерності» відбувається шляхом обговорення, рефлексії, осмислення студентами власного життєвого досвіду, професійних уявлень, вироблення власного бачення, поглядів стосовно педагогічної взаємодії з молодою людиною, набуття відповідних умінь та навичок, передбачає огляд, аналіз, оцінку теоретичних положень викладачем у взаємодії зі студентами під час лекцій.</p> <p>Практично-семінарські заняття орієнтовані на самостійну підготовку студентами проектів, творчих робіт, ситуаційних вправ, їхнього представлення та обговорення у групі, аналіз педагогічних ситуацій, фрагментів навчально-виховного процесу з позиції теоретичних ідей, концепцій, власних педагогічних поглядів, організацію мікровикладання студентів.</p>	
3. Мета та цілі навчальної дисципліни	
<p>Мета: забезпечити загальнопедагогічну і професійну підготовку майбутнього вчителя, формування відповідних професійних знань та набуття педагогічного досвіду, основ педагогічної майстерності; підготовка активних, висококваліфікованих, професійно грамотних вчителів, здатних до критичного мислення та інноваційної діяльності.</p> <p>Цілі:</p> <ul style="list-style-type: none"> з'ясування змісту професійної діяльності вчителя, основ його педагогічної майстерності та педагогічної техніки; допомога студентові у набутті умінь теоретичного проектування та практичного конструювання освітнього процесу, спрямованого на розвиток особистості учнів та їх творчу самореалізацію; опанування стилями і моделями педагогічного спілкування; планувати освітню роботу; моделювати і проводити з використанням імітаційного моделювання, рольової та ділової гри, 	

виховні заходи та уроки в ЗСО;

вчитися творчо настроюватися на майбутню педагогічну діяльність;
керувати своєю мімічною і пантомімічною виразністю, мовленням;
формувати педагогічну увагу, спостережливість, уяву; переконувати, навіювати, слухати дітей;

спонукання студентів до подальшої самоосвіти і самовиховання, розвитку особистісних якостей майбутнього педагога, відповідального ставлення до виконання обов'язків учителя; формування потреби постійно займатися самонавчанням і самовдосконаленням.

4. Програмні компетентності та результати навчання

Інтегральна компетентність: Здатність особи розв'язувати складні спеціалізовані задачі та практичні проблеми у галузях освіти, навчання німецької мови та зарубіжної літератури, другої іноземної мови (англійської) в процесі професійної діяльності або в процесі навчання, що передбачає застосування теорій і методів психолого-педагогічних та філологічних наук і характеризується комплексністю та невизначеністю умов.

Загальні компетентності (ЗК):

ЗК1. Компетентність володіння державною мовою: Здатність вільно спілкуватися українською мовою як усно, так і письмово.

ЗК 2. Громадянська компетентність: Здатність діяти відповідально і свідомо на засадах поваги до прав і свобод людини та громадянина; реалізувати свої права і обов'язки; усвідомлювати цінності громадянського суспільства та необхідність його сталого розвитку.

ЗК3. Соціальна компетентність: Здатність до міжособистісної взаємодії, роботи в команді, спілкування рідною та іноземними мовами з представниками інших професійних груп різного рівня.

ЗК5. Лідерська компетентність: Здатність до прийняття ефективних рішень у професійній діяльності та відповідального ставлення до обов'язків, мотивування людей до досягнення спільної мети.

ЗК7. Дослідницька компетентність: Здатність до абстрактного мислення, пошуку, опрацювання, аналізу та синтезу інформації з різних джерел та проведення досліджень на належному рівні, дотримуючись принципів академічної доброчесності.

Фахові (предметні) компетентності (ФК):

ФК 4. Інформаційно-цифрова компетентність: Здатність орієнтуватися в інформаційному просторі, здійснювати пошук і критично оцінювати інформацію, оперувати нею у професійній діяльності; здатність ефективно використовувати наявні та створювати (за потреби) нові електронні (цифрові) освітні ресурси; використовувати цифрові технології в освітньому процесі.

ФК 6. Емоційно-етична компетентність: Здатність усвідомлювати особисті відчуття, почуття та емоції, потреби, керувати власними емоційними станами; конструктивно та безпечно взаємодіяти з учасниками освітнього процесу; усвідомлювати та поцінювати взаємозалежність людей і систем у глобальному світі.

ФК 7. Компетентність педагогічного партнерства: Здатність до суб'єкт-суб'єктної (рівноправної та особистісно зорієнтованої) взаємодії з учнями в освітньому процесі; залучати батьків до освітнього процесу на засадах партнерства; працювати в команді із залученими фахівцями, асистентами вчителя для надання додаткової підтримки особам з особливими освітніми потребами.

ФК12. Організаційна компетентність: Здатність організовувати процес навчання, виховання і розвитку учнів; зокрема різні види і форми навчальної та пізнавальної діяльності здобувачів освіти з іноземної мови та зарубіжної літератури.

ФК14. Інноваційна компетентність: Здатність застосовувати наукові методи пізнання в освітньому процесі; використовувати інновації у професійній діяльності; застосовувати різноманітні підходи до розв'язання проблем у педагогічній діяльності.

ФК15. Здатність до навчання впродовж життя: Здатність визначати умови та ресурси професійного розвитку впродовж життя; взаємодіяти з іншими вчителями на засадах партнерства

та підтримки (у рамках наставництва, керівництва тощо).

ФК16. Рефлексивна компетентність: Здатність здійснювати моніторинг власної навчальної/педагогічної діяльності і визначати індивідуальні навчальні/професійні потреби.

Результати навчання:

ПРН1. Розуміти фундаментальні принципи буття людини та природи, цінності громадянського суспільства, усвідомлювати необхідність його сталого розвитку; поважати права і свободи інших громадян, реалізуючи власні.

ПРН2. Здійснювати усну та письмову комунікацію державною та іноземною мовами з учнями, колегами, представниками інших професійних груп, культур і релігій, причетними різними політичними поглядів тощо для вирішення завдань у навчальній, позанавчальній і професійній діяльності.

ПРН4. Мати навички управління складною професійною діяльністю або проектами; проявляти ініціативу, генерувати нові ідеї для розв'язання складних спеціалізованих задач і практичних проблем у професійній діяльності в галузі обраної освітньої спеціальності/спеціалізації та нести відповідальність за вироблення та прийняття ефективних рішень у непередбачуваних робочих/навчальних контекстах.

ПРН9. Планувати, організовувати та здійснювати освітній процес з урахуванням вікових, психологічних і фізіологічних особливостей учнів, їх здібностей, інтересів, освітніх потреб, мотивації, можливостей і досвіду.

ПРН13. Ефективно працювати з інформацією: збирати необхідну інформацію з різних джерел, зокрема з фахової літератури та електронних баз, впорядковувати, класифікувати, систематизувати, критично оцінювати, аналізувати й інтерпретувати її та застосовувати дані, дотримуючись норм академічної доброчесності.

ПРН16. Взаємодіяти конструктивно на засадах партнерства з учнями, колегами, батьками, залученими фахівцями для проектування, організації та забезпечення функціонування ефективного, здорового, безпечного й інклюзивного освітнього середовища.

ПРН21. Розуміти основні проблеми освітнього процесу, застосовувати інноваційні підходи, доцільні наукові методи пізнання та навчальні технології для їх розв'язання та запобігання; інтегрувати інновації у власну педагогічну практику вчителя іноземної мови та зарубіжної літератури, адаптувати їх до умов освітнього процесу з урахуванням особливостей закладу освіти та індивідуальних потреб учнів.

ПРН22. Аналізувати можливості, визначати оптимальні зміст і форми подальшого особистого професійного розвитку з урахуванням умов педагогічної діяльності, індивідуальних професійних потреб; планувати, організовувати та здійснювати процес свого подальшого навчання, самоосвіти та саморозвитку із значним ступенем автономності для оволодіння сучасними знаннями.

ПРН23. Критично оцінювати власну навчальну, педагогічну діяльність, здійснювати її моніторинг; будувати і втілювати ефективну стратегію саморозвитку та професійного самовдосконалення з урахуванням відповідності власних фахових компетентностей чинним вимогам, а також освітніх інновацій, індивідуальних освітніх потреб учнів.

5. Організація навчання

Обсяг навчальної дисципліни

Вид заняття	Загальна кількість годин
лекції	12
семінарські заняття / практичні / лабораторні	18
самостійна робота	60

Ознаки навчальної дисципліни

Семестр	Спеціальність	Курс	Нормативні
---------	---------------	------	------------

		(рік навчання)	й / вибірковий
5	014 Середня освіта	3	Вибіркова
Тематика курсу			
Тема, план	Лекції	Практичні заняття	Самостійна робота
Тема 1. СУТНІСТЬ ПЕДАГОГІЧНОЇ ДІЯЛЬНОСТІ. ОСНОВНІ РИСИ ТА ФУНКЦІЇ СУЧАСНОГО ВЧИТЕЛЯ. Поняття про педагогічну діяльність, її структура й особливості. Учитель як організатор педагогічного процесу у ЗСО. Основні риси та функції сучасного вчителя. Структура педагогічної діяльності учителя. Закон України «Про освіту» про права й обов'язки учителя.	2		6
Тема 2. ПРОФЕСІЙНІ ЯКОСТІ ОСОБИСТОСТІ ПЕДАГОГА. Професійно значущі якості педагога та їх характеристика. Самопізнання та самовдосконалення. Вимоги до сучасного педагога.	2	2	6
Тема 3. ПЕДАГОГІЧНА МАЙСТЕРНІСТЬ УЧИТЕЛЯ ЗСО ТА ЇЇ СКЛАДОВІ. Сутність поняття «педагогічна майстерність» учителя. Структура і рівні педагогічної майстерності. Критерії педагогічної майстерності Шляхи формування педагогічної майстерності.	2	2	6
Тема 4. ПЕДАГОГІЧНА ТЕХНІКА У СИСТЕМІ ПРОФЕСІЙНОЇ МАЙСТЕРНОСТІ УЧИТЕЛЯ. Сутність поняття «педагогічна техніка». Основні компоненти педагогічної техніки. Специфіка зовнішньої техніки та зовнішньої естетичної виразності педагога. Поняття про внутрішню техніку вчителя. Прийоми саморегуляції.	2	2	6
Тема 5. ПЕДАГОГІЧНЕ СПІЛКУВАННЯ ВЧИТЕЛЯ ЗСО Функції педагогічного спілкування. Структурні компоненти педагогічного спілкування та їх характеристика. Стилі педагогічного спілкування. Педагогічний такт як узагальнений вияв стилю спілкування вчителя з учнями. Техніка мовлення учителя ЗСО. Умови ефективності та шляхи вдосконалення професійного мовлення вчителя. Загальні морально-етичні основи професійно-ділового спілкування.	2	2	6
Тема 6. ПРОФЕСІЙНА ЕТИКА ВЧИТЕЛЯ ЗСО	2	2	6

Професійна етика вчителя як педагогічна дефініція. Загальні принципи професійної етики, їх характеристика. Акмеологічна культура особистості вчителя. Творчість та проблема «конкурентоспроможності» в педагогічній діяльності. Емоційна рівновага як необхідна якість професійної етики педагога.			
Тема 7. ПЕДАГОГІЧНИЙ ТАКТ Характеристика педагогічного такту. Сутність і форми педагогічного такту. Рівні педагогічного такту.		2	6
Тема 8. ПРОФЕСІЙНА УВАГА ТА СПОСТЕРЕЖЛИВІСТЬ ПЕДАГОГА. Фізіологічні основи уваги, її види й особливості. Основні властивості уваги та вимоги до їх використання у контексті виконання професійних функцій. Прийоми керування увагою.	2	2	6
Тема 9. ПРОФІЛАКТИКА ТА ВИРШЕННЯ ПЕДАГОГІЧНИХ КОНФЛІКТІВ. Конфліктна ситуація, її характеристика. Причини конфліктних ситуацій. Профілактика конфліктних ситуацій. Форми виявлення конфлікту, стилі поведінки в конфліктній ситуації.		2	6
Тема 10. ЗМІСТ ОСНОВНИХ ПСИХОЛОГО-ПЕДАГОГІЧНИХ КОМПЕТЕНТНОСТЕЙ УЧИТЕЛЯ ЗСО. Генеza компетентнісного підходу у вищій освіті. Аналіз базових понять компетентнісного підходу. Компетентнісний підхід як нова парадигма підготовки науково-педагогічного працівника. Нормативно-правова база запровадження компетентнісного підходу у вищій освіті. Переваги та проблеми впровадження компетентнісного підходу в освітню діяльність ЗВО. Сутність і зміст компетентностей науково-педагогічного працівника.		2	6
Всього	12	18	60
7. Система оцінювання курсу			

Загальна система оцінювання навчальної дисципліни	Рейтинговий показник	Оцінка ECTS	Оцінка у національній шкалі	
			Екзамен, диф.залік, курс роб.(проект), практика	Залік
	90-100	A (відмінно)	Відмінно	Зараховано
	82-89	B (добре)	Добре	
	75-81	C (добре)		
	64-74	D (задовільно)	Задовільно	
	60-63	E (задовільно)		
35-59	FX (незадовільно) з можливістю повторного складання	Незадовільно	Незараховано	
1-34	F (незадовільно) з обов'язковим повторним вивченням			

Загальні 100 балів включають:
50 балів – поточний контроль (практичні заняття та тести),
50 балів – підсумковий тестовий контроль (залік)

Види навчальної роботи								Підсумковий тестовий контроль (залік)	Сума	
Поточний контроль				Тестовий контроль						
Пр 1	Пр 2	Пр 3	Пр 4	Пр 5	Пр 6	Пр 7	Пр. 8			TK-1
5	5	5	5	5	5	5	5	5	5	
Max= 40								Max= 10	50	100

Вимоги до письмових робіт

Письмові роботи пропонуються у формі тестових завдань, розміщених у системі d-learn

Практичні заняття

У ході поточного контролю здійснюється усне та письмове опитування з тем, передбачених для практичних занять. Також здійснюється контроль самостійної роботи відповідно до визначеної тематики. Оцінювання знань та науково-пошукової роботи студентів на практичних заняттях проводиться за 5-ти бальною шкалою:

«відмінно» – здобувач освіти міцно засвоїв теоретичний матеріал, глибоко і всебічно знає зміст освітньої компоненти, основні положення теорій, логічно мислить і буде відповідь, вільно використовує набуті теоретичні знання у практичних діях, здійснює творчий підхід, висловлює своє ставлення до тих чи інших проблем, демонструє високий рівень засвоєння практичних навичок, сформовані компетентності. На високому рівні вміє використовувати сучасні інноваційні цифрові інструменти і технології для пошуку, збереження і оброблення інформації;

«добре» – здобувач освіти добре засвоїв теоретичний матеріал, володіє основними аспектами теорії та практикою впровадження навчального матеріалу, аргументовано викладає його; має практичні навички, володіє компетентностями, висловлює свої міркування з приводу тих чи інших проблем, але припускається певних неточностей і похибок у логіці викладу теоретичного

	<p>змісту або при аналізі практичного матеріалу; «задовільно» – здобувач освіти в основному опанував теоретичними знаннями і практичні навички та компетентності, орієнтується в теоретичному матеріалі, але непереконливо відповідає, знання є невпевненими або відсутність стабільних знань; відповідаючи на запитання практичного характеру, виявляє неточності, не вміє оцінювати і порівнювати педагогічні аспекти, пов'язувати їх із майбутньою діяльністю. Вміє використовувати сучасні цифрові інструменти і технології для навчання, виховання і розвитку особистості;</p> <p>«незадовільно» – здобувач освіти не опанував навчальний матеріал дисципліни, не знає наукових фактів, визначень, майже не орієнтується в першоджерелах та рекомендованій літературі, відсутні наукове мислення, практичні навички не сформовані. Не вміє проводити наукові дослідження та аналізувати їхні результати. Не здатний критично мислити, аналізувати. Не впроваджують цифрові інструменти і технології у практиці роботи педагога</p>
Умови допуску до підсумкового контролю	Умовами допуску до підсумкового контролю є рейтинг 25 балів впродовж поточного контролю
Підсумковий контроль	<p>Форма контролю: залік</p> <p>Форма здачі: тестовий контроль на сайті d-learn (50 балів)</p>
7. Політика навчальної дисципліни	
Академічна доброчесність	<p>Очікується, що студенти будуть дотримуватися принципів академічної доброчесності, усвідомлюючи наслідки її порушення, що визначається Положенням про запобігання та виявлення плагіату та іншим порушенням академічної доброчесності у навчальній та науково-дослідній роботі здобувачів освіти Прикарпатського національного університету імені Василя Стефаника https://efund.pnu.edu.ua/wp-content/uploads/sites/172/2024/02/34-05-polozhennia-pro-zapobihannia-akademichnomu-plahiatu.pdf</p> <p>Відвідування занять є важливою складовою навчання. Очікується, що всі студенти відвідують лекції і практичні заняття курсу.</p>
Відвідування занять	<p>Організація освітнього процесу у Прикарпатському національному університеті визначається Положенням про організацію освітнього процесу та розробку основних документів з організації освітнього процесу у Прикарпатському національному університеті імені Василя Стефаника (введено в дію наказом ректора № 417 від 03.07.2023 р.): https://nmv.pnu.edu.ua/wp-content/uploads/sites/118/2023/08/polozgenia-pro-osp_7-redaktsia.pdf</p> <p>Пропуски семінарських (практичних, лабораторних) занять відпрацьовуються в обов'язковому порядку. Студент зобов'язаний відпрацювати пропущене заняття відповідно до Положення про порядок організації та проведення оцінювання успішності здобувачів вищої освіти Прикарпатського національного університету ім. Василя Стефаника (введено в дію наказом ректора №309 від 19.05.2023 р.) https://pnu.edu.ua/wp-</p>

	<p>content/uploads/2023/05/poriadok-orhanizatsii-ta-provedennia-otsiniuvannia-uspishnosti-zdobuvachiv-vyshchoi-osvity.pdf</p> <p>Студенти, які навчаються за індивідуальним графіком, повинні виконати усі види контролю відповідно до «Положення про порядок навчання здобувачів вищої освіти за індивідуальним графіком у Прикарпатському національному університеті імені Василя Стефаника»</p> <p>https://efund.pnu.edu.ua/wp-content/uploads/sites/172/2023/05/02-07.44_2022-polozhennia-pro-poriadok-navchannia-zdobuvachiv-vyshchoi-osvity-za-indyvidualnym-hrafikom-u-prykarpatskomu-natsionalnomu-universyteti-imeni-vasylia-stefanyka.pdf</p>
Додаткові бали	<p>Студент може отримати додаткові бали згідно до Положення про порядок організації та проведення оцінювання успішності здобувачів вищої освіти Прикарпатського національного університету ім. Василя Стефаника (введено в дію наказом ректора № 309 від 19.05.2023 р.) https://pnu.edu.ua/wp-content/uploads/2023/05/poriadok-orhanizatsii-ta-provedennia-otsiniuvannia-uspishnosti-zdobuvachiv-vyshchoi-osvity.pdf</p>
Неформальна освіта	<p>Неформальна освіта зараховується згідно «Положення про визнання результатів навчання, здобутих шляхом неформальної освіти, в Прикарпатському національному університеті імені Василя Стефаника (Редакція 3)»</p> <p>https://efund.pnu.edu.ua/wp-content/uploads/sites/172/2023/05/02-07.33_2022-polozhennia-pro-vyznannia-rezultativ-navchannia-zdobutykh-shliakhom-neformalnoi-osvity-v-prykarpatskomu-natsionalnomu-universyteti-imeni-vasylia-stefanyka.pdf</p> <p>Рекомендовані платформи: Prometheus, Coursera, EdEra та ін.</p>

8. Ресурсне забезпечення

Основна

1. Актуальні проблеми розвитку вищої освіти: *навчально методичний посібник*/авторський колектив: Завгородня Т.К., Нагачевська, З.І.,Савчук Б.П., Стинська В.В., Стражнікова І.В., Єгорова, І.В.,Ковальчук В.М.,Прокопів, Л.М.,Салига Н.М./За заг.ред. В.Стинської, Л.Прокопів/ІваноФранківськ, 2021. 430 с.
2. Алексеенко А.П., Карпенко К.І., Гончаренко Л.О., Дейнека В.В.. Професійна етика вищої освіти для осіб,що навчаються в магістратурі за спеціальністю «Педагогіка вищої школи»: навчальний посібник з курсу. Харків: ХНМУ, 2015. 77 с.
3. Бедевельська В.М. Педагогічна майстерність як вищий рівень професійної компетентності майбутнього вчителя іноземної мови. *Молодий вчений*. 2016. №3. С.350-353.
4. Бутенко Н.Ю. Комунікативна майстерність викладача: *навч. посіб.* Київ: КНЕУ, 2005. 336 с.
5. Дичківська І.М. Інноваційні педагогічні технології: *навч. посіб.* Київ: Академвидав, 2004. 334 с.
6. Довга Т. Імідж сучасного вчителя: *навчально-методичний посібник*. 2-ге вид., перероб. і доп. Кіровоград: ПП «Ексклюзив-Систем», 2015. 146 с.
7. Ковальчук В. М. Педагогічна культура викладача. Сучасний викладач у студентоцентричній моделі освітнього процесу університету: *матеріали Всеукраїнського науково-практичного семінару* (Івано-Франківськ, 3-4 березня 2016). Івано-Франківськ. С.41-44.
8. Ковальчук В. М. Педагогічна майстерність. *Методичні рекомендації для самостійної роботи студентів*: Івано-Франківськ, 2016. 48 с.
9. Концепція виховання дітей та молоді у національній системі освіти. URL: gymnasium45.edu.kh.ua > Files > downloads.
10. Концепція національно-патріотичного виховання дітей та молоді: наказ МОН України від 16.06.2015 р. URL: pnru.edu.ua > files > knpvdml6062015

11. Концепція розвитку громадянської освіти. URL: <https://mon.gov.ua › app › media › gromadske-obgovorennya › 2018/01/18>
12. Національна стратегія розвитку освіти в Україні на 2012-2021 роки. URL: http://oneu.edu.ua/wp-content/uploads/2017/11/nsro_1221.pdf
13. Ораторське мистецтво. *Навчальний посібник для студентів вищ.навч.закл.юрид.спец.* Видання третє, стереотипне / Н.П.Осипова, Д.Воднік, Г.П.Клімова [та ін.] ; за ред. Н.П.Осипової. Харків : Одиссей, 2007. 144с.
14. Педагогічна майстерність: *Підручник* / І.А.Зязюн, Л.В.Крамущенко, І.Ф.Кривонос [та ін.]; за ред. І.А.Зязюна. 3-тє вид., допов. І переробл. Київ: СПД Богданова А.М., 2008. 376 с.
15. Професійна освіта : словник : *навч.посіб.* / Уклад. С. У. Гончаренко та ін.; За ред. Н. Г. Ничкало. Київ: Вища освіта, 2000. 380 с.
16. Лавріненко О.А. Педагогічна майстерність як домінантний складник педагогічної дії. *Теорія і практика управління соціальними системами*. 2013. №3. С. 102-106.
17. Моїсєєв С.О. Сучасні тенденції в семантичному просторі конструкту «педагогічна майстерність». *Педагогічний альманах*. 2017. Вип.35. С.165-172.
18. Про вищу освіту: Закон України від 01.07.2014 р. URL: zakon4.rada.gov.ua/laws/show/1556-18
19. Про освіту: Закон України від 05.09.2017 р. URL: <https://zakon.rada.gov.ua/laws/show/2145-19#Text>
20. Стинська В. *Методика викладання у вищій школі: навч. посіб.* Івано-Франківськ, 2022. 180 с.
21. Топузов О. М., Малихін О. В., Опалюк Т. Л. Педагогічна майстерність: розвиток професійно-педагогічної адаптивності та соціальної рефлексії майбутнього вчителя: навчальний посібник. Київ: Педагогічна думка, 2018. 292 с.

Додаткова

1. Лаппо В.В. Виховання духовних цінностей студентської молоді в осередку академічної групи ВНЗ: *метод. реком.* Івано-Франківськ: НАІР, 2016. 225 с.
2. Мирошник О., Тарасевич Н. Педагогічна майстерність: теорія і практика професійного становлення майбутнього вчителя. *Витоки педагогічної майстерності. Серія: Педагогічні науки*. 2012. Вип.9. С. 136-140.
3. Стельмах Н.В. Педагогічна майстерність як фактор розвитку особистості дитини. *Науковий вісник Миколаївського національного університету імені В.О. Сухомлинського. Педагогічні науки*. 2015. №3. С. 278-283.
4. Стинська В. Моделювання професійної діяльності майбутніх викладачів закладів вищої освіти. *Нові технології навчання*. 2020. Вип. 94. С. 315–319.
5. Стинська В., Карпенко О. Тренінгові технології у практиці підготовки майбутніх викладачів закладу вищої освіти. *Людинознавчі студії. Серія «Педагогіка»*. 2021. № 12 (44). С. 172–177.
6. Стинська В., Ящишин З., Кліщ І. Компетентнісний підхід у вищій професійній освіті України. *Науковий часопис НПУ імені М.П Драгоманова. Серія 5. Педагогічні науки: реалії та перспективи*. 2021. Вип. 79. Том 2. С. 139–142.
7. Стинська В., Прокопів Л. Інноваційні методики викладання дисциплін у ЗВО в процесі магістерської підготовки. *Гірська школа українських Карпат*. 2020. № 22. С. 145–150.

Викладач: Вікторія СТИНСЬКА, доктор педагогічних наук, професор кафедри педагогіки та освітнього менеджменту ім. Б. Ступарика